

Asiantuntijalausunnon antaminen eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä (HE 326/2022) hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Päätös

Hyvinvointialuejohtaja Sanna Svahn:

Päätän, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue antaa seuraavan asiantuntijalausunnon eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esitykseen (HE 326/2022 vp) hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 309/2022 vp) täydentämisestä:

Esitetty lakimuutos on oikeansuuntainen ja vastaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aiemmin lausumaan ongelmaan vuoden 2023 rahoituksen korjauksen kertaerän liian myöhäisestä maksatuksesta, mikä osaltaan aiheuttaa ylimääräisiä rahoituskuluja hyvinvointialueille vuonna 2023.

Vuoden 2023 rahoituksen korjauserästä esitetään maksettavan hyvinvointialueille valtakunnallisesti 150 milj. euroa ja loput korjauserästä on määrä maksaa myöhemmin vuonna 2024, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat lopullisesti vahvistuneet. Ennakkoon maksettavana kertaerän katsotaan olevan kuitenkin edelleen liian pieni, sillä Kuntaliiton tekemän selvityksen perusteella kunnat ovat ylittämässä hyvinvointialueille siirtyvän toiminnan osalta talousarvionsa yli 400 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Näin ollen etupainotteisesti maksettavan erän suuruutta voitaisiin nostaa merkittävästi ilman että riski alueellisesta ylikompensaatiosta ja siten takautuvasta kertaerän osittaisesta takaisinperinnästä kasvaisi merkittävästi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue toteaa erikseen, että esityksen mukainen kertaerän osittainen muuttaminen maksatusajankohdaltaan oikea-aikaiseksi ei ratkaise hyvinvointialueiden rahoitusongelmaa tai rahoitusmallin tunnistettuja systeemisiä ongelmia. Systeemisiä ongelmia ovat muun muassa kasvavia alueita syrjivä siirtyvien kustannusten laskentatapa, alueellisten tekijöiden kuten työvoiman kustannustason huomioimatta jättäminen, muutuskustannusten vajaa rahoitus sekä hyvinvointialueindeksin todellisen kasvun huomioimatta jättäminen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää tärkeänä myös lopullisen kertaerän suuruuden määrittelyä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta hyvinvointialueilla on tosiasiallinen mahdollisuus arvioida

rahoituspohjaansa tulevina vuosina. Koska kunnat vahvistavat tilinpäätöksensä pääosin touko-kesäkuussa, tulisi tilinpäätöstiedot pystyä raportoimaan viimeistään elokuun aikana, jolloin kertaerän suuruus ja hyvinvointialuekohtainen rahoituspohja olisi hyvinvointialueiden käytössä syksyllä vuoden 2024 talousarviovalmistelua varten. Marras-joulukuussa tehtävää rahoituslaskelmien päivitystä ei tosiasiallisesti ehditä huomioimaan alueiden talousarvioissa, sillä talousarvioesitykset ovat siirtyneet tällöin jo päätöksentekoon.

Selostus

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta (309/2022).

Hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoitus korjataan jälkikäteen kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella hyvinvointialuekohtaisella kertakorvauksella. Esityksessä ehdotetaan, että osa kertakorvauksesta maksettaisiin etukäteen huhtikuussa tai viimeistään toukokuussa 2023. Keväällä maksettava osuus olisi koko maan tasolla 150 miljoonaa euroa. Tämä määrä kohdennettaisiin hyvinvointialueille kuntien Tilastokeskukselle toimittamien vuoden 2022 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen nettokustannuskyselyn mukaisten palveluluokkojen tilipäätösennakkotietojen perusteella arvioidun kertakorvauksen alueittaisen jakautumisen suhteessa.

Kertakorvaus tarkistettaisiin kuntien vuoden 2022 palvelukohtaisten tilinpäätöstietojen mukaiseksi tekemällä hyvinvointialueen rahoitukseen erillinen lisäys tai erillinen vähennys tammikuussa 2024. Tarkistuksessa otettaisiin huomioon myös hyvinvointialueelle etukäteen maksettu korvaus ja mahdollinen vuoden 2023 aikana maksettu lisärahoitus.

Ehdotettu sääntely on tarkoitettu tulevan voimaan keväällä 2023 samanaikaisesti kuin täydennettävässä hallituksen esityksessä ehdotettu laki.

Toimivalta

Hallintosäännön § 28 mukaan hyvinvointialuejohtaja päättää lausuntojen antamisesta niissä asioissa, joissa toimivalta ei ole aluehallituksella.

Svahn Sanna

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Päätöspöytäkirja

3 (3)

Yleiset asiat

§

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

411/03.00.00/2023

Hyvinvointialuejohtaja

Hyvinvointialuejohtaja

Valmistelija / lisätiedot:

Rajahalme Ville

etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

- 1 Muutoksenhakukielto (hyvinvointialuelaki 141 §)

Tiedoksi

Tämä päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.